

OUT COMES

सन २०२३ — २०२४

द्वितीय वर्षकला : विशेषस्तर अभ्यासपत्रिका क्र. २
साहित्यविचार

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे:

१. भारतीय आणि पाश्चात्य साहित्य विचाराच्या आधारे साहित्याची संकल्पना, स्वरूप आणि प्रयोजने समजावून घेणे.
२. साहित्याची निर्मितीप्रक्रिया समजावून घेणे.
३. साहित्याची भाषा आणि शैली विषयक विचार समजावून घेणे.

अभ्यासक्रम:

घटक : १. साहित्याचे स्वरूप आणि प्रयोजन

१. साहित्याची संकल्पना (भारतीय आणि पाश्चात्याच्या व्याख्या), साहित्यातील अनुभवाचे विशेष : वास्तव आणि कल्पित यांचा संबंध, संवेदनात्मकता, भावनात्मकता, वैचारिकता, सेन्द्रियत्व, सूचकता, विशिष्ट आणि विश्वात्मकता.

२. प्रयोजन म्हणजे काय? मम्मटाची प्रयोजने, मराठी व इंग्रजी विचारवतांची प्रयोजने.

घटक : २. साहित्य निर्मितीची प्रक्रिया

१. प्रतिभा, स्फूर्ती, कल्पना, चमत्कृती यांचे स्वरूप, संकल्पना आणि कार्य, साहित्यिकाचे व्यक्तिमत्त्व : संवेदनक्षमता, शैशववृत्ती, अनुभवसमृद्धी व विद्वता, साहित्यिकाचा जीवनविषयक आणि साहित्यविषयक दृष्टिकोन

घटक : ३. साहित्याची सामाजिकता व भाषा

१. साहित्य आणि समाज, जीवनमूल्ये आणि साहित्य मूल्ये, साहित्यवाचनाची प्रक्रिया व आवश्यकता
२. साहित्याची भाषा : शब्दार्थाचा वक्रव्यापार, वक्रोक्ती, अलंकार, प्रतिमा, प्रतीक, प्राक्कथा.
३. शैलीविषयक स्थूल चर्चा — लेखक, आशय, साहित्यप्रकार या अनुरोधाने चर्चा.

उद्दिष्ट्यपूर्ती :

वरील अभ्यासक्रमाच्या संदर्भात विद्यार्थ्यांना साहित्याचे स्वरूप, साहित्याची प्रयोजने, साहित्य निर्मितीची प्रक्रिया, साहित्याची भाषा, साहित्याची सामाजिकता, इ. विविध घटकांचे नेमके व वस्तुनिष्ठ आकलन झालेले आहेत. यामुळे विद्यार्थ्यांच्या साहित्य, कला, संस्कृती, मराठी समाज या बदलत्या जाणीवा अधिक प्रगल्भ आणि विकसित झालेल्या आहेत.

विषय शिक्षक : प्राचार्य डॉ. वाल्हेकर डी. ए.
मराठी विभागप्रमुख